

ژیان و ناموسى

قوربانى پاره كرد !!

(بەھزاد) كە تەلە فۇنەكەمى بۇ ھات، لە دلى خۇيدا گوتى "خوا بە خىرى بىگىرى ئەو كابرايە واز لە من ناھىنى، دىيارە ئەجلى يەكىكمان بەددەست ئەۋىتەرە هاتوو، تو بىزانە تۈوشى ج بۇونىنە، ئەوە ج بەلايەك" جارىك دووجار، هەر ھەملى نەگرت، كەچى لايەنەكەمى دىكە بەردىم تەلە فۇنەكەمى لىدەدايمە و بى ئەھوە ماندوو يَا بىن ئومىيەد و دەرس بىت، كەچى ئەھوە كە بەبىرى نەدەھات ئەو دوارقۇزە بۇ كە دووجارى ھات ئاخىرييەكەمى (بەھزاد) تەلە فۇنەكەمى ھەلگىرت و يەكسەر قىسى كرد و گوتى: ئەرى (دژوار) بۇ واز ناھىنى، چىرت دەھى، بەس نىيە ئەۋەندە دەرتگىتسوو، لمۇھ زىاتىر؟ (دژوار) بە ولام ھات لېي و پىنى گوت، خۇيپى ئەو پارىيە داوم كەدبۇو دەيھىنى باشە، نايەنەن و دېمە سەرت، ئەججا يَا دەمکۈزى يَا دەتكۈزم، تەلە فۇنەكەمى داخستەوە، (بەھزاد) دواي داخستەوە تەلە فۇنەكەمى لە خانۇوەكەمى ھاتە دەرەوە و پىتىچ سەد مەترىك دور كەوتەوە و لە پىشت ئەو گىردىلەكەمە خۇي شاردەوە كە دەكەوتە پىشت باخچە كەيان، بەيىنكى پىچۇو، ئەججا (دژوار) بەخۇ و بە ماتقۇرسكىلىكەمى پەيدابۇو، كلاشىنكۇ فەكەشى لە شانى كەربابۇو، زانى كە بەراسىتى بە نىيەتى كوشتنى ھاتوو، ماقۇرەكەمى لە دوورى سەد مەترىك لە مالەكەيان راگرت و ھاتە خوارەوە، كلاشنكۇ فەكەمى سوار كرد و ئامادەي كرد، (بەھزاد) كە بەم حالى دىت زانى بە نىازى كوشتنى ھاتوو، لە دوورەوە، دەنگى دا و ھاوارى ليكىد: (دژوار) لە كۆئى ھاتوو بىگەپىيەوە ئەوي، (دژوار) دەستدرېتىسيەكى دورودرىتى ليكىد، ھەندى جىنىي پىسى پىدا، چەندى (بەھزاد) بە قىسە ھەولى لە گەلدا، گۆئى لىينەگرت، نە گەرإايەوە دواو، (بەھزاد) ھەندى تەقەى بە ھەواكىد، (دژوار) ياش، بە تەقەى رووبەرروو و دلامى دايەوە و گوللەيەك بە سووكى وەپەرشانى (بەھزاد) كەوت، (بەھزاد) ترسى گەيشتى و دلماوكى سەرە مەرگى گرت و رەنگى زەرد ھەلگەرا، (دژوار) بى ترس و بى مەنتانە لىيەدەھاتە پىش و تەقەشى لىيەكىد، يەك دوو كورتە دەستدرېتى ترى تىيگرت چى واي نەماپۇو مىشكى (بەھزاد) پېرژىنسى، ئىتىر ئەۋىش كەوتە نىوان بەرداشى دوو ھەلبىزاردن

ئا: باوكى مىدىا

كۆمەلەيتى

كولان

زمارە (759)
2009/12/7

یا دهی بکوژری، یا دهی بکوژریت، چاری نه ما له پهنایه ک فرسهتی و درگرت و دوو سین گولله ناراسته سه سینگی (دژوار) کردو هر له جیوه بمریدایه وه (دژوار) که وته سه رزووه و کلاشنکوف که شی لمدست به ریزووه، خوین له سینگی فیچقهی کرد، خوله کیک دوانی پیچوو، شوجا (بهزاد) لیزی نزیک بزووه و چووه سه ری و له دیاری راوهستا. ته ماشایه کی کرد و سه رنکی بزو بادا، (دژوار) رنگی مردوانی لینیشتبوو، تاقتفتی قسسه کردن و جولسی نه مابوو، به دنگیکی لمز و لاواز که به حال دبیسترا له (بهزاد) پی راگهیاند که بیگهیه نیته نه خوشخانه و فربای بکوی، له ده مجاویدا پهشیمانیه کی زور و پارانه وهی کی زورتری تیدا بدیده کرا. (بهزاد) دانه وهیه و ته ماشایه کی کرد و گوتی: دهک به نه علمند بی له گمل شیتانی، باشه، کابرا وه کی مالی من و خویشت کاول کرد، تاخر چیت له من دابوو، بهس نه بزو شو همه موو پارههی له هیچ و خورایی پیمادابووی، چ داویکی نه گریست بزو دانابوومه وه، ههی پیسی نه گریس، چندت لپار امده بگرپریته وه، واز نههین، خوا نه کوشتم دهنا مسوگه ده توکوشتم، یئستاش دهه وی بتبهمه نه خوشخانه و به فریات بکوم، هتا چان ببیته و ببیته مؤته که گیانم و بمکیته زدیلی ته ماح و چاوه چنکی و شهر فروشیه کان و پیاوته پیغرو شسته کانت؟ به خوا دینه هر لیره روح بدی و بمری و ناواته نه گریسه کانت ببیه ژیر گل، شو جا هم است رؤیشت و چووه مآل که و سواری تؤتونمبیله که بزو، رینک به رو بنکه پولیس.

سرهاتی کیشه که لمچیه و پیمادابو
(بهزاد) تؤتونمبیله کمی له پیش بنکه پولیس را گرفت و راسته و خوچووه ژوری نه فسنه ری بنکه و ورد و درشتی رووداوه که بزو گیرایه وه، نه ویش نه فسنه رنکی لیکولینه وه بزو رووداوه ته رخان کرد تاوه کو لیکولینه وه ده کیشه بکات، نه فسمری لیکولینه وه چووه شونتی روودا، دیتی کابرا به کوژراوی لمه ناوه که وتووه و یهک دوو گولله بی له شی که وتووه و هندي قمهانه فیشه کیش لددوره ریهتی. هیلکاری شونتی رووداوه که کرد و ته رمه که شیان هلگرت و نارديانه نه خوشخانه. شوجا (بهزاد) ایان به که لدیچه کراوی هینایه وه بنکه پولیس و دستیان کرد به لیکولینه وه له گملی، نه فسنه ری لیکولینه وه پاش نه وهی چهندن پرسیاری لیکرک، شوجا داوه لیکرد، نه ویش سه رسه رم

و به پیلهه که وته گیانم. منیش له تاوی گیانی خووم ددستم به پارانه و نوزانه وه کرد و داوم لیکرک که سولج بکهین و چی بوی دیده می، ته نیا نه مکوژریت، شو جبوو رازی بوو، که به پاره لیم خوش بیت و نه مکوژریت، له گمل خووم بردمه وه مال پینچ هزار دو لارم دا پینی و نه ویش دهستی لیله لکرت. به مجوهه گیانم رزگار بوو، من وامزانی نیتر تمواو گیانم رزگار بوو، من وامزانی نیتر تمواو بوو کیشه کم له کوکل بزووه، که چی نه مزانی وه کو قیر پیمه وه دنوویست و وازم لیتاهنیت. دوای دوو سی هفته دوباره یه خه گیرم بزووه و دیسان دوای پاره لیکرده وه، شو جاره شرمه کم بزه پارهه کم دایه. جاریک دوو جاري تر، روزیک له گمل ژنه که دهیته شرمه ایان و زوری لیده دات، نازانم لسهر چی بووه، بدلام نه ونده ده زانم روزیک ژنه که دهیته شرمه ایان تهله فونی بو کردم و پیشی گوتی: گوی بگره بزانه چیت پیده دم، من فلانه که سه، ده مه وی چیتر پاره نه دهیمه (دژوار) میزدم، نیتر تهه و او، ویزدانم قبول ناکات، له وزم نه ما بدگه همه موو روزه لیدانی شه و میرده ده بنه نگم بگرم و نه و تاوانه که ده دیشم له ناخی خووم همیلی بکرم، بزانه با راستیه که دیتی بلین، شه و قسه کردن و زوان دانان و هاته مال و شه ره که و هرچی روویدا، همه موو ته مسیل بوو، همه موو درق بوو هیچی راست نه بزوو، نه وه همه موو میرده کم پینی کردم، هر بزو نه وهی پاره لیکری بکریت، شه و زوری لیکردم که داوه کم کرده وه، پاش کردن وهی چیدیکه پارهه کم ده دهی، شو جا تهله فونه که ده داشته وه. بدینک تاسام و دالله برمیمه وه، تا خیر سههیر، کابرا تزو هینده خویری بی، شتی وا بزنت و به خلکیش بکه دیتی! بزویه که (دژوار) تهله فونی بو کردم و گوتی: یان پاره دیتی یان من تزو ده کوژم یان تزو من ده کوژی، گوتی چاوت به دیناریکی تر ناکه ویت و نه وهی و دهیست گرتووه، لیت و درده گرمده، نه وهیوو، که هات زورم ناگادرم کرده وه، بدلام شه و له جایتی نه وهی بروات و بگه ریته وه و واز له مه سهله که بینی، ته قدری پیوونام، نیتر دیوایه یان بیکه ددم بسکوژریت یان بیکوژم، نه وه گفتار و یه کم و دوا قسمی منه.

دادگانی کردن

که لیکولینه وه تهواو بوو، پاش نه وهی دوو سی مانگان (بهزاد) ژیانی لمناو بهندیخانه به سه رید، دادگا پاش ورد بونه وه له کیشه که ده هله سنگاندنی به لگه کان به دوو سالان زیندانی حوكمی دا، به مجوهه کیشه که برایه وه.

نه وهیوو رازی
بوو، که به پاره
لیم خوش بیت و
نه مکوژریت، له گمل
خووم بردمه وه
مال، پینچ هزار
دو لارم دا پینی و
نه ویش دهستی
لیله لکرت.
به مجوهه گیانم
رزگار بوو

نیتر نه ویش
که وته نیوان
به رداشی دوو
هه لیلزاردن یا
دهی بکوژری،
یا دهی بکوژریت،
چاری نه ما له
پهنایه ک فرسهتی
وه رگرت و دوو
سی گولله
ثا پاسته سه
سینگی (دژوار)
کردو هر له جیوه
بریدایه وه

چون سه‌ری خوی

نیوهرپیهک بچمهوه یان نه‌چمهوه دهه ژدهه خواردیکم بسو دایین، منیش ئهو روزانه‌ی که ده‌مامه‌وه، کریکاره‌کانم ئیزندادا و به‌تنه‌نیا بسو خوم ده‌مامه‌وه، چونکه ده‌مزانی (نیان) به‌خوی سینه خواردنکه‌م بسو دیتیت، چند جاریک من و (نیان) به‌یه‌که‌وه بسو ماوه‌ی چند خوله‌کیک داده‌نیشتین و گفتونگومان دهکرد و پرسیارمان له یه‌ک دهکرد، به‌رهه

سوزداری له راده‌ده دهکرد، بیشوه‌ی هیچ شتیک له نیوانماندا هېبوبی وام هست دهکرد ده‌مئی ساله دیناسام، من له خوشی دیتني ئهو هه‌موه روزیک ده‌چوومه سه‌رئیش. باوکی (نیان) کددیدیت وا هیتنده به په‌رۆش و دلسوزیمه‌وه کار دهکم و ئیشه‌که‌ی زوره جوانی و ریکپینکی بسو راده‌په‌رینم، زوری خوش ویستم، به ماله‌هیانی گوتبوو، هه‌موه

(شهمال)، که پئی نابووه (۲۴) سالی ته‌مه‌نى، له‌سه‌ر کورسییهک لمیه‌کی له قاوه‌خانه‌کانی شارنکی ولاطی (سوید) دانیشتبوو، له گەل مژی دووکەلی جگه‌رکه‌ی و فرکدنی قاوه‌که‌ی بەردەمی، سه‌ربورده‌ی عەشقی خوی بسو (دلاورا) هاوردپی ده گیپایوه. (شهمال) له‌سەریککوو له ژیر فشاری هەرەشەی کوشتنەوه، دوچاری دردی غەریبی و دووره ولاطی و دووره کەس و کاری ببۇو، له‌سەریککی تیشەوه، ناچار کراپوو دەست لە خوشەویستەکەی ھەلبگىرى، که چوار سالان بە ھەموو ژان و ژوروه‌کانیيەوە خوشی ویست.

(شهمال) کەتسازه له ولاطی (سوید) ودر گیرابوو، خەریکبۇو سەقامگىر دەبۇو، له ولاطی پرسیاری (دلاورا) هاوردپی که چۈن بۇو کەوتقۇته داوى خوشەویستى و پاشان زورى لېکراوه که وازى لېپىنى سەرەھلگىرى، گوتى: هەتا تەمەنى بیست سالیش نەمەدەزانى خوشەویستى چىيە و چۈنە، چونكە نەکەوتبوومە داوى خوشەویستى و نەمتاپىبۇو ھىچ پەيدىنەيەکى خوشەویستى بېبەستم، ھۆيەکشى ئەۋەبۇو کە سەرقالى کارکردن بۇوم، کاره‌کەم ئەۋەبۇو له گەل براکانم بەتابىبەتى (جەلال) براگەورەم بەشىپەدەيەتى خانوومان دروست دەکرد، دەرفەتى ئەۋەم نەبۇو پېرژىمە سەرخۆم و تۆزىتكەنچا گەنجايەتى بىكم. رۆزىك برا گەورەکم پئى گوتى: (شهمال) خانوویەکى تازەم گەرتە، يەك نەھۆمیيە و زەپەپەنەيەکى بەتائى لە پاشتە، خاوهەنەکە دىدەپەنەيەکە تىشى بکاتە خانوویەکى يەك نەھۆمی و له گەل خانووکەتى تر لېكىدى بىدات، کاره‌کەم داوتە من، دەممەئى تۆ سەرپەرشتى بىكمى، پاش ئەۋەم نەخشە و شتەکانى تەواو دەکەن و كە دەستمان پېڭىد، شتە سەرەکىيەكانىت پېندەلىم، ئەۋەپەنەيە بەجىنەيلم، منىش پېم گوت باشە لارىم نېيە، ئەۋەبۇو يەك دووجار چۈپىنە مالى خاون خانووکە، چاوم بە كچىكىيان كەوت و دواتر زانىم ناواي (نیان) و كچە گەورە خاون خانووکە بۇو، پاش ئەۋەم کاره‌کانمان شتیک له نیوانماندا هېبوبی وام هست دهکرد دەرگەت و دەستمان بەجىيە جىنگىرنى كرد، (نیان) جارجارە به‌خوی يان بە مندالىك ناواي سارد يان چايەي بسو دینابىن، چەند جارىك و رېكەوت بەخۆم ناواكە يان چايە كەم لېنورده‌گرت، بەراسىتى بىن ئەۋەم بەخۆشم بىنام كە (نیان) دەھات هەستم بە گەروپتىپەنەيە

ماوهەک ھەوالىم
لىپچاربۇو، تا
رۆزىك لە رېكەم
خزمىكىانەوه زانىم
لە ئامۇزاکەم مارە
کراوه

كۆمەلەپەتى

زمارە (۷۵۹)
۲۰۰۹/۱۲/۷

هەنگرت؟

بە نەپەنی بىپارىزە تا كارەكانمان تەمواو دەكەين،
ئەسە باه ئاشكرا دەچىن داواي دەستى كچە
دەكەين، با ئىستا بە جۈرىكى خراپ لىنى
نەدەنەوە و نەللىن تەماشا كەن نانيان خواردىن
و چاوى تەماھىشيان تىپرپىن، من بىرۇكەى
برا گەورەكەم زۆر پى باش و مەعقول بۇو،
من و (نیان) يش باسە كەمان لە گەل
كىرددەوە و ئىمەش رېكەوتىن لەسەر ئەوەي كە
پەيدونىيەكەمان هەروا بە نەپەنی بىتىتەو
نەبادا دواتر دوچارى كىشە و ئالۇزى
بىن، بەلام پەيمانمان بەيەكدا كە لە ھەموو
حالەتىكدا ھەر دەبى بۆ يەك بىن.

ئاشكارابۇنى پەيدونىيە خۇشەكۈستىتىيەكە
(شەمال) بەيەتكى بى دەنگ بۇو،
جىڭىرىھىكى دىكەى داگىرساند و دوو
سى مژى قوللى لىداو فېتكى لە قاوه
ساردىبۇوەكەى بەردەمى دا و دەستى بە
گېپانەوەي باسەكەى كرد و گوتى:
خانۇوەكەمان تەمواو كەد و حساب و كاتبان
لە گەل يەك كرد و خواحافىزىمان لىتكى كرد،
بەينىكى پىچۇو، نزىكەى ھەفتىمەك دەبۇو،
بەھەنچەتىپەك خۆم گەياندەھە مالى (نیان) و
دەرفەتمان وەرگەت و بەيەكەوە قەسمان كرد،
چەند جارىكى تىريش ھاتوچۈزم كەدنەوە، ئەو
قەسەكەن بە مۇبايلىش ھەر ھىچ، ھەموو
رۆزىك، كەم تا زۆر بەيەكەوە قەسمان دەكەن،
لەو ھاتوچۈيانەمدا، باوکى ھەستى بەشتىك
كىردى، رۆزانى تىر، بەھەر ھۆيەك ئەنگەر
لە گەل باوکى چاومان بەيدىكتەر بەكتابىيە،
بە مۇن و گۈزىيەكى ئاشكاراوه، بە رەقى و
بىن موجامەلە قەسى لە گەل دەكەن، كەچى
پىشتر زۆرى خۇشەدەويىستىم، بۆيە دووبارە
مەسەلەي خوازىتىيەكەم لە گەل برا گەورەكەم
و مالۇوەمان باس كەدەدە، ئەۋە بۇو رېكەوتىن
و چۈوبىنە خوازىتىي و داواي كچەمان كرد.
كەچى باوکى كچە بە ھەلچۈونىكى زۆر
و رەتكەنەوەيەكى ئاشكاراوه وەلامى دايىھەو
و داواي لىكىرىدىن كە جارىكى تىر ئەو باسە
نەكەينىھە، دەتوانىم بىلەم ھەر دەرىكەدىن، بەم
وەلام و ھەللىكىتەي باوکى تۇوشى پەشۈكەن
و شىكستىكى گەورە هاتام، بىرۇم نەدەكەد ئەو
ھەملۇستىي بىت، پاش ئەو ھەللىكىتەي باوکى
گۈپتىنمان بۇو يەكتەر زىتەر و زىتەر بۇو،
شۇوانە تا درەنگانى شەو خەرىكى قەسمەكەن
بۇوين لە گەل يەك. لەسەر تەلە فۇنيش چەند
جارىك باوکى لىيەدا و دوچارى فشارى
زۆرەتات، بەلام ئەوەي كە چاودەران كارا
نەبۇو، بېرىارى باوکى بۇو لەسەر بە شۇودانى
مەيىل و ھۆگۈيمان بۇو يەكتەر زىتەر بۇو، تا
رۆزىك ھەر دووكەمان دوو بەدوو دانىشىتىن و
رازى دلى خۇمان بۇو يەكتەر ئاشكارا كرد و
بە تەواوەتى بۇوينە خۇشەويىستى يەكتەر. ئەو
خۇشەويىستىيە نزىكەى سالىك و ھەندىنەكى
خایاند بەلام بى ئەوەي كەس پىيىزىنى،
من مەسەلەكەم بۇو برا گەورەكەم باس كرد و
ئەویش گوتى: با جارى ئەو باسە بىتىتەوە و

(نیان) جارجارە
بەخۆى يان بە
مەنالىك ئاوى
سارد يان چاپىيە
بۇ دەتىنائىن. چەند
جارىك و رېكەوت
بە خۇم ئاۋەكە
يان چاپىيەكەم
لىيەر دەھەرت،
بە راستى بى
ئەوەي بەخۇشم
بىزامن كە (نیان)
دەھات ھەستىم
بە گورۇتنىنى
سۈزۈدارى لە
رادەبەدەر دەكەن

بە ئامۇزايىھە كى خۆى، جا لەبەر ئەوەي
مۇبايلەكەمە لىيەر گەرتبۇوە، پەيدونىيەمان
پەچرەبۇو، ماۋەيمەك ھەوالىم لىپەچرەبۇو، تا
رۆزىك لە رېگەى خزمىكىيانەوە زانىم كەوا
لەم ئامۇزايىھە مارە كراوه، (نیان) يش
گۇتۇرىي مارەشىم بىكەن و بىشىگۇزانەوە بە
مردن و ژيان ئەمن ھەر ھى (شەمال).

بەھەر حال بەخۆشى بىن يا ترши (نیان)
گۇازارىيەوە، نە من دەمتوانى دەستبەردارى
بىم نە ئەوەش، بەلام ئاخىرىيەكەى برا
گەورەكەم گۆتى وازى لىيېتىنە با تۇوشى
كىشەيەك نەبىن، تازە ئەم مىردى كەدە
و خاونەن مال و مىردى خۇيەتى، منىش
لەسەر قەسە ئەم ماۋەيمەك وازم لىيېتى، بەلام
(نیان) لەسەر ھەولى خۆى كە پەيدونىي
لە گەلم نەپەچرەي ھەر بەردەۋام بۇو، ئىتىر
سەرکىشى گەورەمان دەكەن، ژوانمان دادەن
و كە دەچووه بازار ئاڭادارى دەكەدەمەوە
و منىش دەچووم و يەكتىمەن دەبىن، تا
رۆزىك مىردىكەى زانى، كارەكە گەورە بۇو،
مآلى خەزور و باوکى (نیان) كۆبۈنەوە و
بېرىاندا كە ھەر دەچووه بىكۈرەن، ئەوان
كەچى خۆيان و برا گەورەكەى منىش، من
بىكۈزىت. برا گەورەكەشىم زۆر لەمن تۈرە
و پەست بېبۇو، دېكىت: پىتىم گوت و وازى
لېيېتىن، تازە مىردى كەدەمەوە بە قورىانى
ھەواوەھەسى خۆت بەكى و گۈي بەكەس
نادەي. ئەوان دەيانگوت ئىمە كەچى خۆمان
دەتىنە ئاقار و ئىۋەش كۆپ خۇتان بېتىن،
ھەر دەچووه ھەر كەسە و ھى خۆى دەكۈزىت،
برا گەورەكەم منى بىرە و ئەوانىش كەچى
خۆيان ھەنئا، ئەوان دەيانگوت يەكەم جارى ئىۋە
كۆپ خۇتان بىكۈن، ئېنجا ئىمە كەچى
خۆمان دەكۈزىن، لەو قسانەدا بۇوين، بەلام
دواتر باوکى كچە گوتى من كەچى خۆم
ناكۆزىم كۆپ ئىۋەھە وازى لىنەھەنئا، تەنئا
دەبىي (شەمال) بىكۈزىت، بۇوە مەشتمەریان،
برا گەورەكەم منى سوارى ئۆتۈمېيل كەد
و ھینامىيەھە ماللەوە، تەلە فۇنى بۆ وان
كەرە و گوتى: نە ئىۋە كەچى خۇتان بىكۈن،
نە ئىمەش كۆپ خۆمان دەكۈزىن، من
(شەمال) دەنئىرمە ئەۋورۇبا و ناھىلەم جارىكى
دىكە چارەي بىتىنەوە و ئىۋەش بەردىك
لەسەر مەسەلە كە دابىنن و كۆتايى پىتىنەن،
ئەوانىش بە مەرازى بۇون و داواي مانگىتىك
بە قاچاغ گەيشىتمە (سويد) و وا لىزە ژيان
بەسەر دەبىم.

تہنیا بُوپیه ک

ناچاری داد گا بیت، ئەو ھۆیه رونبکاتەوه،
بەلکو دیویست بەپر پرسیارکردن بەخۆی
قصے بکات، هەرچۆنیک بیت تۆزیک بىرى
پەرشوابلاپۇون، بەلام هەر زوو بەسەرخۇیدا
زاڭلابۇو، خۆئى كۆكىرده و دۇوبارە زىينى
دايدەوه كىشە سەرەكىيەكەي خۆئى، (فەریق)
ھەناسەيەكى قولى ھەللىكىشا، بەينىڭ
راوھەستا و تەماشايەكى دادور و دەستە
و دايەردى دادگاى كەد كەوا لەبرەدەميان
راوھەستاوه، ئەوجا وەلامى پرسیاري
دادگاى دايەوه و گوتى: دادپەرەوەرى و
دەخوازى ئەو پرسیارتان لەسى كەنەپەرە
نەك لە من بەرەۋام بولۇتى. كە كچە كەم
دەدگۈوازىتىنە، تۆمىز كاڭم دوو روژ پېشتر
چۆختە لاي پىشىك داودەرمانى وەرگەرتۇوه،
بە زەبىرى داودەرمانى شەۋى يەكمى
بەزەوابابۇوه، پاشان ئىدى پىياوەتتىيەكەي
نەماوه. چەندى پىشىك دىكتۆرانى
كىرددۇوه داودەرمانى بەكارھىتىناوه، ھىچى
نەماوه. لە حەزىمەتى ئەم وەزعەمى

چاودری نه و هله لویستیم لینه دکرد،
هه تایبته دوای تمنیا مانگیک کچه که می
دارد ووه مالی، باشه بابه کچم چی کردووه،
وو دینیزیه وو، چ ناریکیه کی کردووه،
دیگوت له بهردم راست بوته وو و ملکه چ
گوی رایلهم نیمه. سه راهی شه بوختان
درؤیانه ش، هیشتا کچه که می من شرمی
کرد راستیه که بلی. دهمگوت کچم
وه میرده، هقه گوی رایلهی بی،
وچی ملت له بهر ملی ناوه، مادام پنی
پارازی، بوچی میردت پی کرد، خو من
نه زوری به میردم نددای، کچه که م
سهری له بهر خوی دننا و ده گریا، هیچی
ده دگوت، دیگوت به خودا هه رچی ده لی
من رازیمه و بوی حیبه حی دده، هه تا
یستا بی فرمانیه کی نهوم نه کردووه،
لام خودا ده زانی شهودی ده لی راست
یه و من وها نیمه و دک شو ده لی، منیش
ده مگوت تازه بوبوکه با مالی لیتیکه چیت،
فقم بردمه وه. دیاریسو تمنیا دوو روژی
لام ابابوه، دووباره دری کردووه. که
کچه که م به گریان هاتهوه، گوت: چیه
کچم بو ده گری و بوچی هاتوتویه وه
خو دیسان درینه کردووه؟ گوتی (با)
یسان دهیکرده موه، ئیواره چوومه لای
میرده که تیروپم لیدا، گوت: تووش
که گهر پیاوی دواوی کچی من ده که وه.
مگوتی: وللا له خواشم دویت نهیه وه،
مازه هره نامه ووت..

(فريقي) باوکي (هه لاله) بورو، له گهمل
كچه كه هي له پيش دادوره را لينکولينيه و
راوه ستابون و گوفتاريان ددها، دادور به
(فريقي) گوت: ئه وه كچته؟ گوتى:
بەللى. ئەدى راسته (سەرىيەست) بە
كوشتن ترساندووه؟ گوتى: نەوەللا گەورەم
نەمتىرساندووه، بەراستىم نەبۇوه، بۆچى؟
گوتى: چونكە ئەوه دەمروتوھە رەزەدەكارە
گالتنىي پىكىردم، رەجاو تاكاي دىنيايىه
لىكىردم، پياو ماقول و رىش سېپى نەما
نەنيرىتە رەجايىن، هەتا كچى خۇمى
پىيدىم، وەكى رازىش بۇوم، ئەوجا لە جىياتى
چاڭە دانىھە ئەتكى كەرىدىن. بلى كورم
ئاخىر مادام پياوينىت ئىنت بۆ چىيە ها؟
دادور گوتى: مەچجۇوه ناو باسى دىكە،
حەكايەتىشىم بۇ مەكىرەوە، دەممە وى بازام
كە هەر شەھى كوشتنىت بەزاردا هاتقۇتە
خوار يان نە؟ گوتى: بەللى. باشە بۆچى؟
گوتى: چونكە ئابرووى بىردووە. بەھەر
حال ئابروو بىردنەكە و ھۆى ئابرووبىرىنىشى
باش نەكەد، دادور بېپاريدا بەندى بىكت
و رووانىي بەندىخانەي بىكت. دوو سى
رۇۋازان لە بەندىخانە مایەوه، كەسوکار و
خزم و ناسياو (سەرىيەست) يان ناچار كرد
كە بچى واز لە كىشە كە بىتى و دەستى
لىيەلگۈرى تا (فريقي) اى خەزوورى
لە بەندىخانە يېتىھە درەوه. بە كىرانى
(فريقي) تۆزىك ھەر و گىقى كە مبۇوه
و جۈرە تەمىسى بۇنىيەك تەمبى بۇ كە
تىيگە يېشت تەنانەت ناتوانى بەدللى خۇشى
رقى لە (سەرىيەست) دەرىكتا، كە
پەراوە كەشى دوايى دوو سىن چوار ھەفتە
كەشته داد گاى تايىەتمەند، دادور ھۆى
ھەر شەكرىنە كەھى پرسى، (فريقي) ياش بەم
شىويەھە دەلامى دايىوه و گوتى: جەنابى
دادور راسته ھەر شەم لىكىردى بۇو، بەلام لە
حەژمەتى ساختە و تەلە كە بازىسي كەھى،
ناوەللا بلى لە حەژمەتى ناپياوەتىيە كەھى
ھەر شەھەم لىتكەد، ئەوه كە هاتە خوازىيەنى
كچە كەم، بەتمائى ئەوه نەبۇوم كچى
خۇمى بەدەمى، چونكە رام لە قىسە كەدەن
و رەفتار و چۈرچاۋ و فەسالى نەبۇو،
نازانىم چۈن بۇو وەكۆ بىنىشت پىيمۇنووسا
و خەللىكىكى زۇرى هيئىا تىكا و رجام،
منىش بەناچارى رازى بۇوم، بەلام قەدە

جهه^نابی دادوهر
راسته هه^رهشهم
لیکدربیو، بهلام له
حه^زممتی ساخته و
ته لهه^له بازیبیه^کهی،
ناوهه^للای^ل
له حه^زممتی
نایپاوهه^تنیبیه^کهی
هه^رهشهم لیکرد

كۆمەلأىيەتى

۷۰۹ (شماره ۱۲/۷) ۲۰۰۹

ه و ڙنی هینا

هـلـمـ کـرـدـ.ـ کـهـ گـوـتـارـهـ کـانـیـ (ـفـرـیـقـ)ـ
تهـواـوـ بـسوـ،ـ بـانـگـ کـچـهـ کـهـیـانـ کـرـدـ
وـ ٿـوـیـشـ قـسـهـ کـانـیـ باـوـکـیـ پـشتـ
راـسـتـ کـرـدـهـوـ،ـ ٿـهـوـجاـ بـانـگـیـ
(ـسـهـرـیـهـسـتـ)ـ یـانـ کـرـدـ وـ
ٿـوـیـشـ بـهـهـمـانـ شـیـوـهـ
قـسـهـ کـانـیـ پـشتـ رـاسـتـکـرـدـنـهـوـهـ
وـ بـهـهـلـمـیـ خـوـزـیـ دـانـانـ
وـ هـلـوـیـسـتـیـ خـوـزـیـ
نـیـشـانـیـ دـادـگـایـ دـاـ
کـهـ هـیـچـ سـکـالـاـیـهـ کـیـ
لهـدـڑـیـ نـیـیـهـ،ـ ٿـهـوـجاـ
دادـگـاـ هـمـوـوـانـیـ کـرـدـهـ دـدرـوـهـ
وـ بـوـ تـاوـتـوـیـ کـرـدـنـیـ بـرـیـارـهـ کـهـ
وـ پـاشـ نـیـوـ کـاتـرـمـیـرـ گـهـیـشـتـنـهـ
ٿـهـوـ بـرـیـارـهـ کـهـ ئـازـادـیـ بـکـنـ،ـ
بـهـمـجـوـرـهـ کـوـتـایـیـ بـهـ کـیـشـهـ کـهـ هـاتـ وـ
هـرـدـوـلـاـشـ بـهـ سـوـلـحـیـکـیـ عـهـشـایـرـیـ
رـیـکـکـهـوـتنـ وـ پـاشـانـ لـهـ دـادـ گـاـشـدـاـ کـوـتـایـانـ
بـهـ کـیـشـهـ کـهـیـانـ هـینـاـ.

بهـرـیـوـتـهـ کـچـهـ کـهـیـ منـ وـ لـیـداـوـهـ،ـ پـاشـانـ
لـهـ شـهـرـمـانـ بـهـرـگـهـیـ نـهـ گـرـتوـوـهـ وـ چـاوـیـ
لـهـبـهـرـ ڙـنـهـ کـهـیـ هـهـلـنـهـهـاـتـوـوـهـ،ـ کـرـدوـوـیـهـتـیـیـهـ
شـهـرـ لـهـ گـمـلـیـداـ وـ دـدـرـیـکـرـدوـوـهـ،ـ لـیـمـانـ
دـهـپـرـسـیـ بـوـ دـهـرـتـکـرـدوـوـهـ وـ بـوـچـیـ لـیـتـداـوـهـ،ـ
دـهـیـگـوـتـ گـوـیـرـایـدـلـ نـیـیـهـ وـ بـهـ قـسـهـ نـاـکـاتـ،ـ
دـهـمـگـوـتـهـ کـچـهـ کـهـمـ:ـ کـچـمـ ٿـهـوـ مـیـرـدـیـ
خـوـتـهـ ٿـهـ گـهـرـ گـوـیـرـایـدـلـیـ ٿـهـوـ نـهـبـیـ ٿـهـدـیـ
گـوـیـرـایـلـیـ کـیـ دـهـیـ؟ـ دـهـیـگـوـتـ:ـ بـابـهـ وـهـلـلـاـ
وـهـکـوـ کـوـیـلـهـ،ـ چـیـ بـلـیـ نـالـیـمـ نـاـ،ـ بـهـلـلـاـ
مـهـسـهـلـهـ کـهـ ٿـهـوـ نـیـیـهـ،ـ شـتـیـکـیـ تـرـهـ.ـ ٿـهـوـجاـ
پـاشـانـ زـانـیـمانـ ٿـهـوـ هـوـیـیـهـ،ـ مـنـیـشـ گـوـتـمـ
بـاـشـ ڙـنـهـ کـهـ بـهـهـمـوـ وـدـزـعـیـکـ بـهـتـ رـازـیـهـ،ـ
وـهـزـعـیـ خـوـتـ ٿـهـوـهـایـهـ،ـ لـهـ جـیـاتـیـ ٿـهـوـهـیـ
مـهـمـنـوـنـیـ بـیـتـ کـهـ لـاتـ دـادـهـنـیـشـ،ـ هـیـشـتـاـ
تـوـ دـرـیدـهـ کـهـیـ وـ غـهـدـرـیـ لـیـدـهـ کـهـیـ؟ـ ئـاخـرـ
لـهـچـیـ تـوـ شـهـرـمـهـزـارـهـ؟ـ جـهـنـابـیـ دـادـوـرـ
ٿـهـوـ کـاـبـرـایـهـ گـالـتـهـیـ پـیـکـرـدـیـنـ،ـ رـیـسـوـایـ
کـرـدـیـنـ،ـ بـوـیـهـ مـنـیـشـ لـهـ تـاـوانـ هـمـرـهـشـهـیـ
کـوـشـتـنـ لـیـکـرـدـ،ـ بـهـلـامـ ئـیـسـتـاـکـهـ پـهـشـیـانـ وـ

ڪـوـمـلـاـيـتـيـ

ڪـوـلـاـنـ

ڇـمـارـهـ (ـ7ـ5ـ9ـ)
2ـ0ـ0ـ9ـ/ـ1ـ2ـ/ـ7ـ

نووسه‌ر و روزنامه‌نووسی عیراقي (بهيدا كهريم) بو گولان:

ديموکراسى بن عەدالەتى كۆمەلايەتى، پرۆسەيەكى ناكامىلە

نووسه‌ر و روزنامه‌نووس (بهيدا كهريم
تمالخەزىعلى) لە نەودەكانى سەدى
راپردووه خەرىكى كارى مىليايسە، (بهيدا)
سەرھا وەك دىزايىنەر و دواتر پەيامنۈر
لە چند گۇشار و روزنامىدەك
كارى كردووه، هەروەها لە چەند
رۆزنامەيەكى رۆزانەش ،
بەرپرسىيارىسيتى لەپەرپەي
كۆملەپەتى و رۆشنىرى لە
ئەستىز گىرتۇرە دىارتىيان
رۆزنامەي (الصباح).
خانمى (بهيدا)
پشىدارىسيتى كى چالاكسى
لە رېڭىخوار و سەنتەرە
داكىزىكارەكان لە پرس
ژنان ھىيە، وەك تاغىتىك
بەشدارى لە چەنلىين
كۆنفرانسى ئىيدەلەتى لە
دەرھەي عىراق لە بارەي
يەكسانى ژىنلەرى و پېرسى
بەشدارىكەدنى ژنان لە
كارى سىياسى و پەرلەمانى
كردووه، لەم رووه نووسىن و
راپورتى مىليايسى يېز زۇرىڭ
لە مىليا لۇزكال و عەربىيەكان
ئامادە كردووه، لە بوارى دىنائىنى
رۆزنامەوانىش خاونە سەلىقىمەكى
جىانە، ئىستا بەرپرسى لەپەرپەي
بەدواچۇونە لە رۆزنامەي (الصباح) ئى
عىراقى، (گولان) لە دەرفەتىكدا
ئەم گەفتۇرگۈزىمى دەريارەي بارو
زىوفى ھەنۋەكەي ژنانى
عىراق و كوردستان لە گەل
سازدا.

كۆمەلايەتى

گولان

زمارە (759)
2009/12/7

پیاوائیش کوئیلہ ہی عادات و تھقائیلیدی کوئمہ لگے و دھسہ لاتی سیاسین

نه هیئتی جیاکاری و بەرقەر کردنی
عەدالەتی کۆمەلایەتییە و دەچەسپى، كە
ھەستى ئازادى و خود گیانى بەھەمۇو
لايەك دەبەخشى .

* بهزی بالا دستی پیاوان له ژیانی
گهلاسی رۆژه‌لایدا و کوبونوه‌هی
فاکت‌رە کانی بپارادان و بالا دستی
لە دستی نەواندا، پشتگیری نەوان لە دۆزى
ئەنچند گۈرنگە؟

که لتووری
کراوه، کوتایی
به ناعده داله‌تی
دینی، دهرگا
له سه رخروقات و
جیاکاری داده خا

- پشتیوانی و پشتگیری بهشیک له
پیاوانی قلهٰم و سیاسته له دوزی ژنان
له عیاق به گشته و کورستان به تایبته
دیاردهه کی سه‌رتجراکیش و دلخو شکه‌ره،
سه‌رنجر اکیش له بهر شه ویه، پیاوان سه‌رباری
گری و له مپه‌ره کوملاهیتیه کان و
ساوابی پروسنه دیموکراسی، توانیویانه
خویان له و شووشه داخراودی کومله‌گه

گهر شتیک په یوهدی به ژیانی تاییه تی
خوشیان هبی، سوا ده گهر پنهو لای
سیاوه کانیان و وک دوا مرجع مهشور
پرس و رایان پیده کهنه، روونتر بلیم دوا
بریار ددهنه دهست ثموان، شروفه کردنی
نه و دیارده یه پیوست به هسله نگاندنی
بارود خه با بهتیه کانی ژیانی ژنان ده کات،
مه پله یه کهم تیکه له کیشی مملمانی
کوز مه لا یه تیه کانه، در بیرون لم ئاریشه یه
پیوستی به کات و زمه نیکی دریز هدیه،
شو به شه و به روزیک ناتوانی جوله به
هزیریکی چه سپاوه که چندین ساله خملکی
کاری پیده کات، بکهیت، دیموکراسیه
در مانیکی باشی رزگار بیونمانه لمو
نه خوشیانه، مه به ستم له دیموکراسیه
نه نهانیا دروش نییه یان تازادی راهه برین

بِهَلْكُو شَوْرَكِرْدَنْهُوهِيْ كِرْدَنْهُوهِيْ
كَارِيْگَهِرِيْهِ كَايِنْ ئَهُوْ چَهْمَكَهِيْ بُوْ نِيْو
كَايِيْهِ پَهْرَوْرَهَهِ و سَسْتَهِ مِيْ خِيْزَانِ.
* لَهْ كَهْلَ نَهُوهِيْ بَهْشَدَارِيْ ژَنَانِيْ
كُورْدَسْتَانِ لَهْ كَارِيْ سِيَاسِيِّ و رِيْنَخَراوِهِيدَا
بَشَكَدَارِيْهِ كِيْ لَوازِهِ و تَا يَيْسَتَا نَدِيَانَوْيَاهِيْ
بَكَگَدَهِ سَهْرَوْ كَايِهِتِيْ يَانِ پَلَهِيْ تَدَنَدَامِيَهِتِيْ
مَهْ كَتَهِبِيْ سِيَاسِيِّ پَارَتَهِ كَانِ، بَدَلَامِ لَهِ
بَرَلَهِمَانِيِّ تَازَهِيِّ هَدِرِيمَدا رِتَهِيِّ ٢٥٪
كُورْسِيَيِهِ كَانِ پِيَلَكِ دِيَنَنِ، بَسَرَأِيِّ تَيَوَهِ ثَدوِ
لَوازِيَهِ پَدِيَوْهَسْتَهِ بَهِ نَهْبُونِيِّ دِيمُوكَارِاسِيَيِهِتِ
يَانِ بُوْ سَسْتَيِّ تَيَراَهِ و هُوْ شَيَارِيِّ ژَنَانِ
هِ كَهْرَبَتَهِوهِ؟

• تاریشه و مژاره کانی ٹافرہ تانی
روزگار لات زور زمیندن، لدوانیده گرفتی
هدرسه ره کی خوی لہ نہ بیونی نازادیدا
بدرجسته بکات، پہراۓ تیہ نیکی ژنان
لہ سندتیری پریار داندا تا چند خزمتی
پرسی نازاد بیونی شوان دکات؟

- سسته‌می سیاسی و ئیداری رۆژھەلات
بە ثاییدا و هنزری پیاوان بونیاد نزاو، پیاوان
وەک تاک يان لە سەھر ئاستى كەسایەتىدا
خودان هنزر و بىيركىدندۇھى سەرەيە خۆز نىن،
پیاوان لە بورجە عاجىچە كانەوە تەمماشاي ژنان
دەكەن و وەك مەخلوقىكى نزم و بچۈو كىتر
لە خۆيان لېيان دەپوانن، مەبەستىمە بلىئىم
پیاوانيش سەرەيە خۆز نىن شەوان مە حکوم و
گىرّىدراوى كۆمەلېك پاشخان و كۆت و
عاداتى كۆزىنەنەي بەسەرچۈون كە روئىا و
بىيركىدندۇھىانى تارىك كىردوھە هەر ئەمە شە
وايىكىردوھە، باوھىپىان بە توانا و كارامەمى
ژنان نەمىن و بگەنە ئەمۇ قەناعەتى كە
ناكىرىئ ژنان بىنە رابەر و سەرەر كىرده، يان
خودان بېرىيارى خۆيان بن، بەلام وەنەمى
ئەو شىيە مامەلە و بىيركىدندۇھى پیاوان
وايىكىردىئ ژنان دەستە وەستان دانىشىن و خۆيان
تەسلىسيي واقىعە تالەك كە بىكەن، بەلكە ژنان
سەرەبارى ھەمۇ نەھامەتىيە كان بەرەدۋام
بۇون لە خېبات و گىيان فيدایى لە پېتاناو
سېرىپىنەوەي جىاكارى و دۇردانى هنزرى
كۆزىنەن و تەقاليىدى بەسەرچۈو، ئەۋەبۇو
بەرھەمى ئەمۇ بەرخۇدانە لە دايكىبۇونى
ئافرەتىھە، رابەرەكانى ھيندوپاكسستانى
لىيەكتەوە، لە دايكىبۇونى ئەمۇ ملىيونەھا ژنە
ئەندىزايار و مامۆستا و دكتۆر و پارېزەر و
.. تاد لىيەكتەوە كە ئەمروٽ شان بەشانى
پیاوان بەشدارى لە پېشە و بىردى سەرچەم
لاپەنە كانان، ئىشان، دەكەن.

* بدآخوه تا تیمقر سدیریاری ته و هدمو
هدولاده له پیتاو چالاکگردنی روایی رُثان
له زیانی سیاسی و کزمدایدیدا کراوه،
کهچی دهینین که کار ده گاته سه برپیاره
چاره نووسازه کان رُثان هیز و قودرهتی
برپیاره دانیان نیبه، دوباره دهنه و پاشکزی
پیساوان، ثیوه چون لدو واقعه دهروان؟
پیوسته چی بکری؟

- دهکرى ئەۋ پىرسە وەك دياردېدەك ناو
بېھىن، بەللىٰ ھەر تەنبا لە بېپارى سىياسى
و چارەنۇسسىزا زادا بىن قورۇت نىن بەلگۈ
بەشىيىكى زۆريان لە ھەندى بېپارى سادەتى
رۇزئانىشدا جورئەت بەخۇيىان نادەن، لە مالەوە

هاوريگهيانن.

* وک دهستان پهروپانی سیاسیانه‌ی
عده‌اللت و یه‌کسانی فلکه‌ری نه‌مانی
پیشکوتون و دیموکراسیه، زورچار
دیموکراسیه‌یت له رینگه‌ی عددالمنوه
پیوپه‌ر دهکری، پرسیار ندوهیه به چ رینگه و

* به رای تیوه پرسی نازاد بونی ژنان
مه روژهه لاتدا پرسیکی گیتراوه نیبه به
بارودخی گشتی سیاسی و ثابوری؟
نایا تا چند رهایه ثو پرسه به ید کسانی
رهندهه بپستینهه؟

- کاتیک باس له چهوساندنهوهی ژنان
دهکین مانای ئەوه نییه له بەردەکەی
بىكەدا پیاوان له بەھەشت دەزىن و بى
گرفتن، گرفتى ئەوان چەھوساندنهوهى